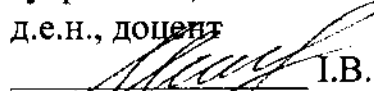

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

ПОГОДЖЕНО

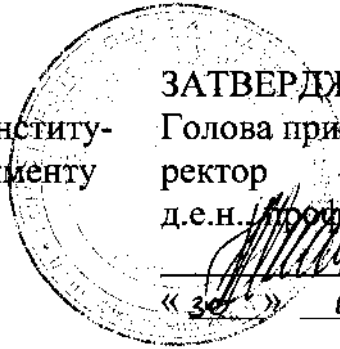
Директор Навчально-наукового інституту фінансів, економіки та менеджменту
д.е.н., доцент

 І.В. Черниш
« 28 » лютого 2020 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії,
ректор
д.е.н., професор

 В.О. Онищенко
« 30 » лютого 2020 р.

ПРОГРАМА

ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

зі спеціальності 051 «Економіка»,
галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»,
освітній ступінь «магістр»

Програма затверджена на засіданні Вченої ради Навчально-наукового інституту фінансів, економіки та менеджменту від « 28 » лютого 2020 р. № 11

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма складена відповідно до стандарту вищої освіти України за спеціальністю 051 «Економіка» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Фахове вступне випробування проводиться на підставі нормативного змісту підготовки бакалавра за спеціальністю 051 «Економіка», сформульованого у термінах результатів навчання, з використанням загальнодержавних методів комплексної діагностики.

Метою фахового вступного випробування є перевірка та оцінювання теоретичної і практичної підготовки бакалавра, встановлення рівня його знань з основних фахових дисциплін, їх відповідності вимогам стандарту якості освіти, положенням про ступеневу освіту, навчальним планам і програмам підготовки фахівців.

Фахове вступне випробування зі спеціальності 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», проводиться Фаховою екзаменаційною комісією, яка затверджується наказом ректора Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», на підставі програми, затвердженої на засіданні приймальної комісії.

Склад комісії визначається з урахуванням специфіки спеціальності. В роботі екзаменаційної комісії беруть участь спеціалісти і провідні викладачі з дисциплін, що включені до складу іспиту. Фахове вступне випробування проводиться шляхом виконання та подальшого оцінювання комплексного кваліфікаційного завдання.

2. ЕТАПИ ТА ЗМІСТ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБОВУВАННЯ.

Вступне випробування складається з тестової перевірки знань абітурієнтів. Тестова перевірка знань охоплює наступні дисципліни:

- інформаційні системи в управлінні та економіці;
- прогнозування соціально-економічних процесів;
- економіка підприємства;
- економіка праці та соціально-трудова відносина.

Проведення фахового вступного випробування повинне ґрунтуватись на наступних принципах:

- уніфікація методики та умов проведення фахового випробування;
- забезпечення інформаційної та психологічної підготовки вступників до фахового випробування;
- зв'язок внутрішньовузівського контролю з галузевою системою атестації та ліцензування фахівців;
- дотримання вимог секретності при використанні чи зберіганні матеріалів діагностики.

3. ВИМОГИ ДО ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Тестові завдання повинні бути закритої форми, мати чотири варіанти відповідей, серед яких вірна одна.

Кількість тестових завдань з відповідної дисципліни визначається залежно від кількості відведених годин на її вивчення. Загальна кількість тестових завдань складає 40.

4. ПРОЦЕДУРА ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБОВУВАННЯ

Протягом однієї астрономічної години здійснюється тестування з використанням стандартних білетів.

Кожний студент вносить в бланк для відповідей свої реквізити і протягом 60 хвилин відповідає на тестові завдання.

5. СТРУКТУРА ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ

Фахові випробування оцінюються за бальною шкалою (від 100 до 140). Вступник допускається до участі у конкурсному відборі для зарахування на навчання, якщо результат фахового вступного випробування складає не менше, ніж 150 балів.

Перевірка тестових завдань здійснюється за ключем. Кожна вірна відповідь вступника на кожне тестове завдання оцінюється в 2,5 бали.

6. ПРОГРАМНІ ПИТАННЯ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНЕ ФАХОВЕ ВИПРОБУВАННЯ

1. ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ В УПРАВЛІННІ ТА ЕКОНОМІЦІ: Поняття інформації. Вимірювання інформації. Класифікація інформації. визначення інформації. Види інформації. Класифікація інформації за різними ознаками. Формула Шеннона. *Інформаційні системи, суть, види та етапи їх розвитку.* Поняття інформаційної системи. Історія розвитку інформаційних систем. Види інформаційних систем. Функціональні підсистеми та комплекси задач. *Комп'ютерні технології в інформаційних системах управління.* Історія розвитку комп'ютерних технологій. Технології збирання, оброблення, зберігання, передачі та використання інформації. *Організація та використання постійної та змінної інформації в інформаційній системі.* Визначення постійної та змінної інформації. Види постійної та змінної інформації. Довідники, їх організація та використання. *Інформаційне забезпечення інформаційних систем в управлінні та економіці.* Бази та банки даних. Принципи інформаційного забезпечення. Вимоги до інформаційного забезпечення. Поняття бази даних, види баз даних. Банки даних. *Автоматизовані робочі місця, їх класифікація.* АРМи як частина інформаційної системи. Технічне та програмне забезпечення АРМів. АРМи керівників, спеціалістів, технічних працівників. *Технічне та програмне забезпечення інформаційних систем в управлінні та економіці.* Види технічного та програмного забезпечення. Комп'ютери, пристрої для введення та виведення інформації. Програми загального та спеціального призначення. Автоматизоване робоче місце економіста та комп'ютерні системи для економіста. Автоматизоване робоче місце (АРМ) економіста: призначення, функції та його рівні. Комп'ютерні системи для економіста. *Організаційно-методичні особливості створення та функціонування інформаційних систем в управлінні та економіці.* Принципи створення та функціонування інформаційних систем в управлінні та економіці. Організація робіт по створенню інформаційних систем в управлінні та економіці. Стадії та етапи робіт по створенню та впровадженню інформаційних систем в управлінні та економіці. Характеристика та типи задач, які підлягають автоматизації. Постановка задач, розробка алгоритмів, одержання вихідної інформації. Організація діяльності облікового апарату в умовах функціонування автоматизованої обробки даних. *Безпека інформаційних систем.*

2. ПРОГНОЗУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ: поняття прогнозування, його зміст, предмет та об'єкт. Види прогнозів та їх характеристика. Основні методи прогнозування. Основні принципи прогнозування. Основні завдання

прогнозу в економіці. Поняття рядів динаміки, їх види. Основні показники рядів динаміки. Визначення прогнозу на основі ряду динаміки. Методи згладжування рядів динаміки. Визначення середнього темпу зростання ряду динаміки. Модель сезонних явищ. Тренд-сезонні економічні процеси та їх аналіз. Однофакторні прогнозні моделі. Метод екстраполяції на основі кривих зростання економічної динаміки. Метод аналітичного вирівнювання рядів динаміки. Прогнозування сезонних явищ. Трендові моделі на основі кривих зростання. Властивості поліноміальних кривих зростання. Прогнозування методом найменших квадратів. Прогнозування методом найменших квадратів на прикладі поліному першого степеня. Прогнозування методом найменших квадратів на прикладі поліному другого степеня. Поняття екстраполяції при прогнозуванні економічних процесів. Основні етапи екстраполяційного прогнозування. Експоненціальний метод згладжування рядів динаміки. Прогнозування на основі експоненціального методу. Адаптивні моделі. Схеми адаптивного прогнозування. Види адаптивних моделей. Загальна схема побудови адаптивної моделі. Метод динамічної регресії. Модель Брауна. Етапи її побудови. Багатофакторні моделі та найбільш характерні багатопараметричні залежності при багатофакторному моделюванні. Кореляція у багатофакторному моделюванні. Етапи побудови багатофакторної моделі. Приклад побудови двофакторної лінійної моделі. Метод групового обліку аргументів для двофакторних моделей. Історія розвитку експертних методів та експертних систем. Поняття методу експертних оцінок, умови для його використання. Прогнозування на основі експертних оцінок. Основні етапи проведення експертизи в економічних процесах. Методи оцінки якості експертів. Поняття рангових експертних оцінок, їх основні завдання. Коефіцієнт рангової кореляції Спірмена, його визначення. Коефіцієнта конгруенції (коефіцієнт конкордації) в експертному оцінюванні, його визначення. Визначення модальних рангів в методі експертних оцінок. Визначення частоти переваг та агрегації об'єктів у методі експертних оцінок. Виявлення лідера серед експертів. Оцінка якості прогнозів. Основні методи перевірки адекватності моделей. Перевірка випадкових коливань рівнів (метод серій, метод піків). Перевірка рівності математичного сподівання випадкової компоненти нулю. Перевірка незалежності від попередніх рівнів.

3. ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА: *Підприємство як суб'єкт підприємницької діяльності.* Поняття “підприємство”, цілі та завдання його створення. Ознаки підприємства та принципи його діяльності. Засновники підприємства, установчі документи та статутний фонд. Порядок створення і реєстрації підприємства. Ліцензування окремих видів діяльності підприємства. Причини та порядок ліквідації підприємства. Класифікація підприємств та види підприємств.

Основні фонди підприємства. Ресурси засобів труда. Поняття та склад виробничих фондів, їх призначення і економічні особливості функціонування. Склад і структура основних фондів підприємства. Оцінка основних фондів. Поняття зносу та амортизації основних фондів. Методи нарахування амортизаційних відрахувань. Показники, які характеризують наявність основних виробничих фондів на підприємстві. Показники стану та руху основних фондів. Показники використання основних виробничих фондів підприємства. Шляхи підвищення ефективності використання основних виробничих фондів підприємства.

Оборотні засоби підприємства. Ресурси предметів труда. Економічна суть, склад і структура оборотних засобів; оборотні виробничі фонди та фонди обігу, їх роль у виробничому циклі. Характеристика наявності та використання оборотних засобів.

Джерела формування оборотних засобів підприємства. Резерви покращення використання оборотних засобів в умовах ринкової економіки.

Натурально-речові та вартісні результати діяльності підприємств. Поняття “продукція”, “роботи”, “послуги”. Види продукції, що використовуються для обліку результатів виробництва. Товарна, валова, реалізована продукція. Види продукції за ступенем готовності. Незавершене виробництво, залишки нереалізованої продукції.

Витрати підприємства. Собівартість продукції (робіт, послуг). Види діяльності підприємства. Поняття витрат підприємства. Класифікація витрат підприємства за способом розрахунку на одиницю продукції, за зв'язком з обсягом виробництва. Класифікація витрат підприємства за місцем виникнення, за видами продукції, робіт, послуг, за календарними періодами. Класифікація витрат підприємства за видами (сферами) діяльності та за економічною однорідністю. Поняття собівартості продукції (робіт), склад витрат, що входять до собівартості продукції (робіт). Джерела та фактори зниження витрат підприємства.

Доходи та прибуток підприємства. Поняття доходів. Види доходів та їх зміст. Прибуток як економічна категорія, роль прибутку в умовах ринкової економіки. Види прибутку, формування прибутку. Фактори зростання прибутку підприємства.

Ефективність діяльності підприємства. Поняття та види ефективності виробництва (діяльності підприємства). Система показників економічної ефективності діяльності підприємства.

4. ЕКОНОМІКА ПРАЦІ ТА СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ:

Соціально-економічна сутність, зміст, характер і види праці. Населення як демографічна та економічна категорія та його характеристика. Трудовий потенціал у системі економічних ресурсів: зміст, склад. Сутність соціально-трудова відносин та загальна характеристика їх системи: сторони, суб'єкти, предмет, принципи і типи. Поняття та основні складові ринку праці. Соціально-економічна сутність, форми і види зайнятості, сутність та види безробіття. Персонал підприємства: структура, види чисельності, показники руху робочої сили. Організація та нормування праці на підприємстві: сутність, об'єкти, складові елементи. Види норм і нормативів з праці. Поняття і методи вимірювання продуктивності праці. Сутність та функції заробітної плати. Структура заробітної плати. Тарифна система. Регулювання оплати праці. Форми і системи заробітної плати. Мотивація і стимулювання персоналу підприємства.

Завідувач кафедри економічної теорії
та економічної кібернетики,
д.е.н., професор

В.П. Дубіщев